

*Робоча програма
навчальної дисципліни*

Тележурналістика

K a r a z i n M e d i a T o p o s G r o u p 2 0 1 9

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКА

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

галузь знань 06 – «Журналістика»

спеціальність 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

вид дисципліни обов'язкова

факультет Соціологічний

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

26 червня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Дикань П. С., старший викладач кафедри медіакомунікацій;
Толстокора О. Г., старший викладач кафедри
медіакомунікацій

Програму схвалено на засіданні кафедри медіакомунікацій

Протокол від 20 червня 2019 року № 6

Завідувач кафедри медіакомунікацій

_____ Л. В. Стародубцева

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 25 червня 2019 року № 9

Голова наково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Ю. Г. Сорока

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Тележурналістика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з технікою журналістського інтерв'ю на телебаченні, формування вмінь з планування та проведення телеінтерв'ю; оволодіння практичними навичками роботи у кадрі.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: ознайомлення з техніками телеінтерв'ю, основними видами інтерв'ю та специфікою роботи у кадрі; отримання студентами базових знань про телебачення; формування практичних вмінь щодо підготовки та проведення телеінтерв'ю.

1.3. Кількість кредитів: 3 кредити

1.4. Загальна кількість годин: 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
8 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
58 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання: ознайомлення з основними стандартами телеінтерв'ю, особливостями підготовки та проведення прямого ефіру на телебаченні; відпрацювання перед камерою дикторських та ораторських навичок; оволодіння практичними навичками підготовки та проведення інтерв'ю на телебаченні; оволодіння основними методами і прийомами планування та організації роботи телеведучого в кадрі.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Телеінтерв'ю

Тема 1. Інтерв'ю як жанр журналістики. Види інтерв'ю на телебаченні

Інтерв'ю як засіб отримання та передачі інформації. Техніка журналістського інтерв'ю. Особливості інтерв'ю як жанру. Запитання та відповіді. Види інтерв'ю. Експрес-інтерв'ю (інтерв'ю-реакція, інтерв'ю моменту). Інтерв'ю-свідоцтво. Інтерв'ю-пояснення. Інтерв'ю-судження. Інтерв'ю-портрет. Інтерв'ю на телебаченні.

Тема 2. Техніка проведення телеінтерв'ю

Планування та підготовка до телеінтерв'ю. Головні етапи планування телеінтерв'ю. Правила підготовки телеінтерв'ю. Підготовка запитань та змістовне наповнення. Стилїстика журналістського запитання. Виразність. Ефективність телеінтерв'ю. Труднощі та основні помилки журналіста під час підготовки та запису телеінтерв'ю. Способи зйомки телеінтерв'ю. Співрозмовник у полі зору. Запитання за кадром. Запитання вилучається з тексту. «Псевдодіалог». Інтерв'ю – внутрішній монолог.

Тема 3. Сучасні стандарти телевізійного інтерв'ю

Ясність і стислість. Якщо співрозмовник не зрозумів запитання, винний телеінтерв'юєр, а не співрозмовник. Не можна допустити односкладних відповідей. Конкретно поставлені запитання свідчать про обізнаність у матеріалі. Конкретність відповіді обумовлена конкретністю самого запитання. Важливість паузи. Німий синхрон – кульмінація діалогу. Коректність і повага до співрозмовника. Запитання повинно бути цікавим. Вміння правильно поставити запитання є ключовим у роботі телеінтерв'юєра. Мовна та психологічна поведінка журналіста під час діалогу, визначає його професійний рівень. Від організації тексту телеінтерв'ю (як ставиться запитання) залежить особливість компонування кадру.

Тема 4. Інтерв'ю як засіб публіцистики

Сучасні практики журналістського телеінтерв'ю. Стратегії запитання. Інтерв'ю на телебаченні як метод отримання та ретрансляції інформації. Суб'єктивність телеінтерв'ю. Метод інтерв'ювання як основа діалогічної журналістики. Ток-шоу. Круглий стіл. Оформлення інтерв'ю для публікації в інтернет-виданнях.

Розділ 2. Робота у кадрі

Тема 1. Риторика як наука та мистецтво, її роль у тележурналістиці

Риторика як прикладна наука: оволодіння механізмами аргументації, аналізу та суджень, доказів і загальних понять, для успіху публічного виступу. Культура телевізійної мови: літературно-мовна правильність, стилістична відповідність і комунікативна доцільність. Майстерність оратора. Енергетика, контакт, імпровізація, контент, подача інформації. Дикція. Орфоепія. Мова. Орфоепічний розбір ефірних текстів. Поняття мелодики мови. Логіка мови. Пауза (логічна, психологічна). Логічний наголос. Інверсія як стилістичний прийом. Думка та зміст.

Тема 2. Основні компоненти створення образу ведучого на телебаченні

Біологічна, комунікативна, соціальна, професійна, контекстна характеристика образу ведучого. Імідж телеведучого: візуалізація іміджу; закони поєднання іміджів. Телеведучий інформаційних програм. Ведучий аналітичних телепрограм. Основні компоненти образу ведучих новинних програм: соціальний, національний, професійний. Мова та подача інформації ведучих новинних інформаційних програм. Основні компоненти образу ведучого аналітичної телепрограми. Ведучий розважальних програм. Артистичність, як

обов'язкова якість телеведучого розважальної програми. Мова та тексти ведучих розважальних програм. Специфіка дитячих та юнацьких програм. Освітнянські телепрограми. Музичні канали.

Тема 3. Прямий ефір. Особливості його підготовки та проведення

Теми для прямого ефіру. Цілі та завдання передачі. Пошук героїв ефіру: психологічна сумісність, або альтернативні позиції. Опозиційний підхід до запропонованої теми (залежно від задач автора). Оформлення студії, технічне обслуговування (онлайн, звук у студії, зв'язок з глядачем або попередня підготовка запитань, відповідь на питання глядачів, телефоні дзвінки у студію і т. д.). Визначення ролі автора, ведучого програми. Невербальні контакти в роботі на телебаченні. Жести, міміка, уміння правильно подати себе і найти спільну мову із аудиторією.

Тема 4. Ток-шоу як приклад розважальної програми: особливості підготовки та проведення

Розмовні, музичні види ток-шоу та специфіка роботи ведучого таких програм. Позитивний і негативний стереотипи ведучих ток-шоу. Конфліктна ситуація в ефірі. Можливі шляхи рішення конфліктних ситуацій, принципи взаємодії з учасниками та глядачами у студії. Круглі столи. Прес-конференції. Особливості підготовки і проведення. Визначення теми та ідеї круглого столу або прес-конференції. Знайомство із учасниками, робота із автором-журналістом із заданою темою (компетенція в питанні дискусії). Функції ведучого ефіру: коментатор, модератор, навички проведення прес-конференції.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п.с.	лаб.	інд.	с.р.		л	п.с.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Телеінтерв'ю												
Разом за розділом 1	46	4	12	–	–	30	46	2	2	–	–	42
Розділ 2. Робота у кадрі												
Разом за розділом 2	44	4	12	–	–	28	44	2	2	–	–	40
Усього годин	90	8	24	0	0	58	90	4	4	0	0	82

4. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
Розділ 1. Телеінтерв'ю		12	2
1	Телеінтерв'ю як засіб публіцистики	2	–
2	Техніка проведення інтерв'ю на телебаченні	4	2
3	Види телеінтерв'ю	2	–

4	Сучасні практики журналістського інтерв'ю на телебаченні	4	–
	Розділ 2. Робота у кадрі	12	2
1	Сценарна робота над авторською телепрограмою	4	–
2	Функції ведучого телеефіру	2	–
3	Основні компоненти створення образу ведучого на телебаченні	4	2
4	Ток-шоу як приклад розважальної програми: особливості підготовки та проведення	2	–
	Разом	24	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Розділ 1. Телеінтерв'ю	30	42
	Підготувати і провести телеінтерв'ю		
2	Розділ 2. Робота у кадрі	28	40
	Відпрацювати перед камерою дикторські та ораторські навички		
	Разом	58	82

6. Індивідуальні завдання

За дисципліною «Тележурналістика» індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи контролю

Поточний контроль: усні опитування на заняттях за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем; мікроконтрольні роботи, які проводяться на початку заняття; оцінювання ступеню активності студентів та якості їх відповідей на заняттях; тестові завдання.

Контроль виконання самостійних робіт: перевірка виконання творчих завдань (усна доповідь, есе, індивідуальні та колективні мультимедійні презентації).

Контрольна робота з розділу 2 «Робота в кадрі».

Підсумковий контроль (залік): перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного та практичного навчального матеріалу в цілому; вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Залік	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
Тема 1–4	Тема 1–4	10	60	40	100
30	20				

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

Розділ 1. Телеінтерв'ю

1. Бурдые П. О телевидении и журналистике / пер. с фр. Москва : Прагматика культуры ; Ин-т экспериментальных исследований, 2002. 159 с.
2. Гаймакова Б. Д., Макарова С. К., Новикова В. И., Оссовская М. П. Мастерство эфирного выступления : учеб. пособие. Москва : Аспект Пресс, 2007. 283 с.
3. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
4. Лукина М. Технология интервью : учеб. пособие для вузов. 2-е изд., доп. Москва : Аспект Пресс, 2012. 192 с.
5. Муратов С. А. Телевизионное общение в кадре и за кадром : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальности «Журналистика». Москва : Аспект Пресс, 2007. 202 с.
6. Плешаков Л. Интервью : проход по минному полю // Профессия журналист. 2001, № 3. С. 45–48.
7. Поберезникова Е. В. Телевидение взаимодействия : интерактивное поле общения : учеб. пособие для студ. вузов. Москва : Аспект Пресс, 2004. 222 с. (Сер. «Телевизионный мастер-класс»).
8. Попова Т. И. Телеинтервью в коммуникативно-прагматическом аспекте. Санкт-Петербург : Филологический факультет СПбГУ, 2002. 220 с.

9. Cushion S. *Television Journalism*. Thousand Oaks : SAGE Publications Inc., 2011. 240 p. (Series: Journalism Studies: Key Texts).
10. *The SAGE Handbook of Interview Research : The Complexity of the Craft* / ed. by Jaber F. Gubrium, James Holstein, Amir Marvasti, Karyn D. McKinney. 2nd ed. Thousand Oaks : SAGE Publications Inc., 2012. 624 p.

Розділ 2. Робота у кадрі

1. Андрющенко М. Ю. Іміджеві імперативи українського телебачення : монографія. Київ : Щек, 2008. 215 с.
2. Гоян В. В. Творчість телевізійного ведучого : теоретико-прикладний аспект // Наукові записки Ін-ту журналістики. Київ : Ін-т журналістики, 2005, Т. 18. С. 41–45.
3. Кинг Л., Джилберт Б. Как разговаривать с кем угодно, когда угодно и где угодно / пер. с англ. 6-е изд. Москва : Альпина Паблишерз, 2011. 204 с.
4. Кузнецов Г. В. Так работают журналисты ТВ : учеб. пособие. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 2004. 400 с.
5. Кузнецов Г. В. ТВ-журналистика : критерии профессионализма. Москва : Изд. РИП-холдинг, 2004. 222 с.
6. Сербенська О. А., Бабенко В. В. Основи телетворчості : практикум. Львів : ПАІС, 2007. 112 с.
7. Телевизионная журналистика : учебник / редкол. : Г. В. Кузнецов, В. Л. Цвик, А. Я. Юровский. 5-е изд., перераб. и доп. Москва : Изд-во Моск. ун-та; Наука, 2005. 368 с.
8. Українське телебачення : вчора, сьогодні, завтра / ред. М. М. Карабанов. Київ : Дирекція ФВД, 2006. 648 с.
9. Яковець А. В. Телевізійна журналістика : теорія і практика : посібник. 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.
10. Cushion S. *Television Journalism*. New York ; London : SAGE Publications Ltd., 2011. 240 p. (Journalism Studies : Key Texts).
11. Shook F., Larson J. *Television Field Production and Reporting*. London : Focal Press, 2007. 368 p.

Допоміжна література

1. Аристотель. Поэтика / пер. с древнегреч. М. М. Позднева. Книга сочинителя. Санкт-Петербург : Амфора, 2008. 320 с. (Александрійська бібліотека).
2. Гоян В. В. Кольористика та зображальна естетика телевізійних програм : світовий досвід : метод. рекомен. К., 2002. 40 с.
3. Катяшева Дж. Вопросы теории драмы : действие, композиция, жанр. Санкт-Петербург : СПбГУП, 2001. 208 с.
4. Саруханов В. А. Азбука телевидения : учеб. пособие для вузов. Москва : Аспект Пресс, 2003. 223 с.
5. Сурмели А. Искусство телесценария. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург : Лань; Планета музыки, 2016. 224 с.
6. Фрумкин Г. М. Телевизионная режиссура : введение в профессию : учеб. пособие по курсу «Телевизионная журналистика». Москва : Академический Проект, 2009. 137 с.
7. Ширман Р. Н. Телевізійна режиссура. Майстер-клас. Київ : ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.

8. Brody L. *Television Writing from the Inside Out : Your Channel to Success*. New York : Applause Theatre & Cinema Books, 2003. 350 p.
9. Douglas P. *Writing the TV Drama Series : How to Succeed as a Professional Writer in TV*. San Francisco : Michael Wiese Productions, 2011. 309 p.
10. Longworth J. L. *TV Creators : Conversations with America's Top Producers of Television Drama*. Syracuse : Syracuse University Press, 2002. (Television and Popular Culture).
11. Lotz A. *Beyond Prime Time : Television Programming in the Post-Network Era*. London ; New York : Routledge, 2009. 224 p.
12. Meehan E. R. *Why TV is not Our Fault: Television Programming, Viewers, and Who's Really in Control*. Lanham ; Maryland : Rowman & Littlefield Publishers, 2005. 160 p. (Critical Media Studies : Institutions, Politics, and Culture).
13. Trottier D. *The Screenwriter's Bible*. 6th ed. West Hollywood, CA : Silman-James Press, 2014. 430 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Розділ 1. Телеінтерв'ю

1. Тихомирова Т., Скоромная Е. Тренинг коммуникативной компетенции. URL : <http://brew.gelitrans.ru/management/post-1244> (дата звернення: 10.06.2019).
2. Film and Television Production. URL : <http://www.oakfieldscollege.co.za/full-time-film-television-production> (дата звернення: 11.06.2019).
3. How Can Business Schools Benefit From New Technologies? URL : <https://www.keystoneacademic.com> (дата звернення: 15.06.2019).
4. Make the Most of Social Media with Individualized Content. URL : <https://www.keystoneacademic.com> (дата звернення: 13.06.2019).
5. Media Center (Internet Journal). URL : <http://edu.km.ru/mcenter> (дата звернення: 11.06.2019).
6. Mediamente. Biblioteca digitale. URL : <http://www.mediamente.rai.it/english/bibliote/intervis/g/garcia.htm> (дата звернення: 10.06.2019).
7. MIT Media Lab. URL : <http://www.media.mit.edu/> (дата звернення: 17.06.2019).
8. Resource Centre for Cyberculture Studies. URL : <http://otal.umd.edu/~rccs/> (дата звернення: 10.06.2019).
9. The Internet : an ethnographic approach. URL : <http://thnonet.gold.ac.uk/links.htm> (дата звернення: 12.06.2019).
10. What Are The Trends In Business Education? URL : <https://www.keystoneacademic.com> (дата звернення: 10.06.2019).

Розділ 2. Робота у кадрі

1. Сценарна майстерня. URL : <http://www.screenplay.com.ua> (дата звернення: 12.06.2019).
2. Толстая Т., Смирнова Е. Кухня «Школы злословия». URL : <http://vmywfxkedx.eliv-group.ru/img?keyword=kniga-kuhnya-shkoli-zlosloviya&charset=utf-8> (дата звернення: 10.06.2019).

3. BSc (Hons) Film and Television Production. URL : <https://www.york.ac.uk/study/undergraduate/courses/bsc-film-television-production/> (дата звернення: 10.06.2019).
4. The Camera practical. URL : <http://wideangle.lk/academy.html> (дата звернення: 10.06.2019).
5. Center for Digital Discourse and Culture. URL : <http://www.cddc.ut.edu/index2.html> (дата звернення: 15.06.2019).
6. Film & Television Production. URL : <http://www.asdnyl.com/film-and-tv-production-courses/> (дата звернення: 12.06.2019).
7. One-Year Course in TV production. URL : <http://www.cambridgetvschool.co.uk/wp-content/uploads/2015/10/One-Year-Course-Leaflet-Final-081014.pdf> (дата звернення: 10.06.2019).
8. Producing School at New York Film Academy. URL : <https://www.nyfa.edu/producing-school/> (дата звернення: 15.06.2019).
9. The TV production. URL : <http://www.courses.com.ph/tv-production/> (дата звернення: 18.06.2019).
10. University for the creative arts. URL : <http://www.uca.ac.uk/study/courses/ba-television-production/> (дата звернення: 12.06.2019).